

KVALITETSDEKLARATION

Gymnasieskolan: Sökande och antagna

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0105

Referenstid

1 juli 2017

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att visa elevernas förstahandsval, behörighet och antagning till gymnasieskolan per program samt efter kön, svensk/utländsk bakgrund och föräldrars utbildningsnivå. Uppgifterna rörande sökande och antagna har samlats in sedan början av 70-talet.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över sökande till gymnasieskolan har användare såväl inom som utanför utbildningssektorn. Informationsbehovet omfattar övergripande statistik om antal på respektive gymnasieprogrammen. Det finns även behov av statistik på mer detaljerad nivå, exempelvis om elevernas sociala bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå.

De viktigaste användarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), SCB:s prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, skolenheter, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia. Skolverket publicerar årligen resultat av undersökning.

1.2 Statistikens innehåll

Den viktigaste målstorheten visar totala antalet elever som ansökt att påbörja gymnasieskolan. Även totalantalet elever på respektive nationellt program redovisas.

1.2.1 Objekt och population

Målobjekten utgörs av elever som sökt gymnasieutbildning till höstterminen årskurs 1 eller ett fjärde tekniskt år. Observationsobjekten är elevernas gymnasieansökningar.

Målpopulationen är samtliga personer som sökt gymnasieutbildning till hösttermin årskurs 1 senast 1 juli 2017. Intressepopulationen är elevernas ansökningar. Intressepopulationen anses sammanfalla väl med målpopulationen. Elever inskrivna i gymnasiesärskolan ingår inte i målpopulationen.

1.2.2 Variabler

Målvariablerna i undersökningen stämmer överens med intressevariablerna. Nedan anges de målvariabler/intressevariabler som redovisas i statistiken. Motsvarande observationsvariabler härleds från Registret över totalbefolkningen. Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer

väl, föreligger en principiellt viktig skillnad gällande de observationsvariabler som härleds från registret över totalbefolkningen: målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

Följande variabler redovisas i statistiken:

Sökt i 1:a hand	Elevernas förstahandsval till ett program
Antagna på 1:a val	I riksnivå tabell 2 samt kommunnivå tabell 6 är definitionen av antagna på sitt förstahandsval elever som vid referenstidpunkten, den 1 juli eller närliggande vardag, var antagen på det program samt skolenhet som de sökt till i förstahand.
Behörighet till sökt 1:a val	Elever som är behöriga till det program de sökt som förstahandsval.
Nyborjare i gymnasieskolan	Elever i årskurs 1 som inte funnits i gymnasieskolan de sex föregående åren.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, medelvärden och spridningsmått.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Gymnasieprogram	Det finns 18 nationella gymnasieprogram och 5 introduktionsprogram samt riksrekryterande utbildningar med egna examensmål och International Baccalaureate (IB).
Utländsk bakgrund	Utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.
Svensk bakgrund	Inrikes födda med minst en inrikes född förälder.
Kön	Kvinnor respektive män.
Kommun	Elevers folkbokföringskommun, alternativ kommun där skolenheten är belägen.
Län	Elevers folkbokförings län, alternativt län där skolenheten är belägen.
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå	Redovisas som förgymnasial, gymnasial samt kort eller lång eftergymnasial utbildning.

1.2.5 Referenstider

Statistiken avser sökande och antagna den 1 juli för höstterminen 2017.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den allmänna bedömningen är att den statistik som publiceras håller god kvalitet. SCB samlar in och granskar uppgifterna med hjälp av andra register (elever och skolenhetsregister) för att säkerställa hög kvaliteten. Viss övertäckning av personer som sökt till gymnasieskolans hösttermin årskurs 1 efter första juli kan förekomma.

2.2 Osäkerhetskällor

I statistiken finns omkring 6 000 individer utan giltigt personnummer. Det innebär att det inte går att koppla på någon bakgrundsinformation från andra personregister för dessa. Därmed går det inte heller att redovisa dessa individer i flertalet av de redovisningsgrupper som används.

2.2.1 Urval

Statistiken baseras på en totalundersökning och påverkas därmed inte av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen är de elever inrapporterade till kommunernas antagningskanslier samt till fristående skolor med egen gymnasieantagning senast 1 juli 2017. Det kan medföra en viss övertäckning av personer som skickar in en sen ansökan efter den 1 juli eller personer som söker till reservplatser i augusti. Inga studier har genomförts särskilt kring detta men erfarenheten tyder på att det inte påverkar statistiken i någon större utsträckning. Ingen känd underteckning finns i undersökningen.

2.2.3 Mätning

Uppgifter om sökande och antagna i gymnasieskolan samlas in från kommunala antagningskanslier samt från fristående skolor som inte har avtal med kanslierna. För ett fåtal elever inkommer ansökningar från fler än ett antagningskansli vilket skapar osäkerhet om vilken ansökan som är elevens "riktiga" ansökan. Anledningen till att ansökningar kommer från mer än ett antagningskansli kan bero på att eleven sökt till en fristående skola med egen antagning eller till en annan kommun och att ansökningen kommer in från både hemkommunen och den fristående skolan eller annan kommun. I dessa fall kan elevernas ansökningar och rangordning av val avgöras från fall till fall. Statistiken bör endast påverkas marginellt av denna osäkerhet.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det fråga om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*. Inget känt *objektsbortfall* finns i undersökningen.

Partiellt bortfall förekommer för några variabler. För elever med skyddad identitet eller elever som inte är folkbokförda i Sverige saknas bakgrundsvariabler så som födelseland och hemkommun. Totalt rör det drygt

6 000 elever vilket är en ökning med ca 500 elever sedan 2016. Partiellt bortfall återfinns också i föräldrarnas utbildningsbakgrund och rör cirka 11 500 elever. 2016 var det ungefär 10 000 elever som saknade uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå. Förklaringen till ökningen bedöms bero på en ökning av asylsökande elever. Detta kan medföra viss påverkan på statistiken men den bedöms endast vara marginell.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Material som inkommit bearbetas maskinellt efter på förhand fastställda rutiner. Exempel på kontroller som genomförs är samordnad granskning mot registret över elever i gymnasieskolan samt registret över slutbetyg från grundskolan. Vidare kontrolleras bl.a. felaktiga studievägs-koder med hjälp av studievägsregistret, att eleverna återfinns i realistiska åldersspann, dubletter etc.

Sambearbetningar med olika årgångar och register görs för alla individer. Tidigare år har även sambearbetning skett för individer med tillfälliga personnummer. Tillfälliga personnummer är dock inte konstanta mellan undersökningar och därför finns det en risk att uppgifterna inte matchades ihop på rätt sätt. Detta kan orsaka mindre snedvridningar av statistiken trots att antalet individer med tillfälliga personnummer är förhållandevis få till antalet. Från och med 2014 görs ingen sambearbetning för elever med tillfälliga personnummer.

Det förekommer även att uppgiftslämnare redovisar två elever med ett och samma tillfälliga personnummer. I dessa fall tilldelas eleverna unika tillfälliga personnummer vid granskning efter rimlig bedömning. Vissa fel på individnivå kan därmed förekomma men anses inte kunna snedvridera statistiken.

Rangordningen av elevens val hämtas i först hand från ansökan som kommer in från det antagningskansli som elevens hemkommun är ansluten till. Har det inkommit val från andra antagningskanslier som inte överensstämmer med valen från ansökan till det antagningskansli elevens hemkommun tillhör rangordnas valen efter den ursprungliga rangen i ansökan, antagningsstatus och behörighet. Finns det dubletter på val hämtas högsta antagningsstatus, behörighetsstatus samt meritvärde. För yrkesdansarutbildningen går inte

ansökningarna genom elevens hemkommun utan direkt till Skolverket. I de fall det inkommer en ansökan från elevens hemkommun och en från Skolverket för samma person är det inte möjligt att veta vilket som är elevens förstahandsval. I de fallen rangordnas ansökningen till Skolverket högst.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några fel från bearbetningsfasen som kan snedvrída statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Denna kvalitetsdeklaration avser enbart den slutliga statistiken. Vid jämförelser mellan de två publiceringarna brukar den preliminära statistiken överensstämma väl med den slutliga.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från den senaste referenstidpunkten till publicering är ca 7 månader.

3.2 Frekvens

Såväl uppgiftsinsamling som redovisning sker en gång per läsår.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt Publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik, se www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/om-skolverkets-statistik/publiceringsplan-2017.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se. Statistik publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. "Beskrivande data för förskola, skola och vuxenutbildning".

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av kortare PM samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken över sökande och antagna till gymnasieskolan är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0105.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Uppgifter om sökande och antagna i gymnasieskolan har samlats in på likartat sätt sedan början av 1970-talet.

Under åren har gymnasieutbildningarna dock förändrats, vilket kan försvåra jämförbarheten över tid. Bland annat har programstruktur, innehåll och betygssystem ändrats i och med de olika gymnasiereformer som genomförts.

På individnivå är det inte möjligt att göra jämförelser över tiden för elever med tillfälliga personnummer.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. Dock kan jämförbarheten för kommuner med få antal elever bli missvisande då variationerna kan vara stora från år till år.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Statistiken passar bra att sam användas med annan statistik inom skolan, exempelvis registren Grundskolan: slutbetyg, Gymnasieskolan; slutbetyg, övergång till högskolan, pedagogisk personal etc.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Elever som saknar uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå kan inte kategoriseras och ingår inte i redovisningen av Exceltabeller.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter ([SKOLFS 2011:142](#)), senaste ändring ([2016:65](#)), om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. regleras närmare vilka uppgifter om elever i gymnasieskolan som huvudmannen ska lämna samt att uppgiftslämningen kan fullgöras genom rapportering till Centrala studiestödsnämnden (CSN).

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken regleras inte av EU.

F Historik

Uppgifterna rörande sökande och antagna har samlats in sedan början av 70-talet.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Christina Sandström
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 332 00